

Papp János

Világunk és kultúránk Isten mérlegén

Keresztény kultúra...

Európa zsidókeresztény gyökerei...

A nyugati kultúra bibliai alapjai...

Szavak, fogalmak, melyeket sokszor hallunk, használunk, érvként ütköztetünk. Értéknek látjuk, képviseljük. Azonban a bennünket körbevevő világ összetett kultúrájának megismerésén, keresztényi értékeinek erősítésén túl szükség van rendszeres megvizsgálására, az Isten kijelentett igazságaihoz képest történő megmérésére. A kultúra (bármennyire is zsidókeresztény gyökerekből indul) ugyanis az emberi közösség által formált és minden korban összetett gondolkodási-viselkedési rendszer, ezért szükségképpen emberi (is).

A mikor közösségünk azt a missziói stratégiai célt jelölte ki 2003-ban a kiskőrösi közgyűlésen, hogy működő társadalmi kapcsolatokra van szükség (BEST 3. pont), akkor felvállalta a ránk kényszerített szubkultúrából való kilépést, és a társadalomban való építő, krisztusi jelenlétről és szerteágazó kapcsolatrendszeréről döntött.

Hálásak vagyunk, hogy a társadalmi megítélésünk a korábbi általános „szekta”-képtől mára egy „cselekvő egyház” képére változott. Hálásak vagyunk a köz- és felsőoktatás, a szociális szféra, az egészségügy és segélyezés, valamint a kulturális és külkapcsolati szolgálati és kapcsolati területekért, amelyekben egyházunknak széles „holdudvara” jött létre. Azonban a körülöttünk élő világ sokrétű társadalmához és annak széles kultú-

„Magyarországon is zajlanak ezek a változások, elég, ha csak a vidéki kistelepülések családjait, a nagyszülőket, szülőket kérdezzük arról, hol vannak a gyermekeik, unokáik.”

rájához való kapcsolódás előhívja a kultúra Isten szerinti vizsgálatának szükségességét. Leegyszerűsítve: Az evangélium hat-e rajtunk keresztül jobban, mint a világ hat és formál bennünket?

Fel kell ismernünk: óriási (globális) léptékű változások folyamatában vagyunk. Milyen változásról írok?

I. NÉHÁNY GLOBÁLIS ÉS MÉLYRE HATÓ VÁLTOZÁS VILÁGSZERTE

Falvakból városokba, városokból nagyvárosokba

1800-ban a világ lakosságának csak 3%-a élt városokban. 1950-ben már a föld lakosságának 30%-a városlakó volt, és 83 város népessége meghaladta az 1 millió főt. Napjainkban a fejlett világ 74%-a él városokban (a fejlődő országokban ez az arány 44%). 400 város büszkélkedhet 1 milliónál több lakossal, és 10 millió fölötti metropolisz 19 van a világon. („Human population: Lessonplan”, Population reference Bureau, 2009) Magyarországon is zajlanak ezek a változások, elég, ha csak a vidéki kistelepülések családjait, a nagyszülőket, szülőket kérdezzük arról, hol vannak a gyermekeik, unokáik.

Mindez azonban nem csupán földrajzi, fizikai helyváltoztatást jelent. Változást jelent az életmódban, a szükséges tudásbázis tekintetében, a családi kapcsolatokban, de gazdasági, társadalmi, kulturális és vallási tekintetben is. Más érdeklő az embereket, másként élnek, mások lesznek a szükségük, és másként lehet az egyházi-gyülekezeti életet is élni.

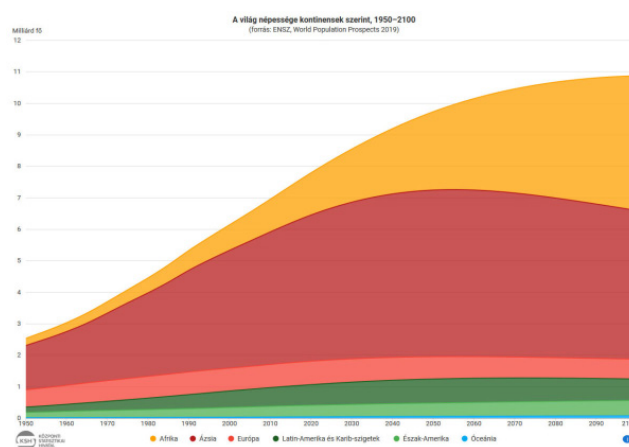
Gyülekezeti életünkben is érzékeljük ezt a változást. Vidéki, főként a kelet-magyarországi, körösvidéki, északi térségekben lévő kistelepülési gyülekezeteink fogynak, a fiatalok, fiatal házaspárok inkább a nagyvárosokat, a fővárost, időnként pedig más országokat választanak lakóhelyükként. Nagyvárosokban ugyanakkor nem élhető a vidéki életforma, és a gyülekezeteink keresik az alkalmazkodást a megváltozott munka- és életkörülmények, utazási, fogyasztási, szórakozási és kommunikációs szokások közepette.

A Jelenések könyvének a végén Babilon, a nagy város negatívan kerül előtérbe (Jel 18), majd Jeruzsálem, a szent város pozitívan mint Isten által elkészített örök lakóhely (Jel 21). Mindez – megértésem szerint – a város jelentőségéről is beszél.

Túlnépesedés, klímaváltozás, fenntartható (fenntarthatatlan) fejlődés

1950-ben a föld lakosainak a száma alig haladta meg a 2,5 milliárd főt. Ma (2019) 7,7 milliárdan élünk bolygónkon. 2050-re várhatóan 9,7 milliárdan leszünk. További adatok helyett álljon itt egy ENSZ-felmérés alapján készült diagram:

A sávok fentről lefelé: sárga – Afrika, piros – Ázsia, halványabb piros – Európa, zöld – Latin-Amerika és Karib-szigetek, világosabb zöld – Észak-Amerika, kék – Óceánia.

A függőleges száron 11 milliárd föig ér a görbe. A vízszintes száron 1950–2100-ig

Ezt a növekvő népességet kellene elhelyezni (lakhatás, gazdaság, migráció stb.), táplálni (mezőgazdaság fejlesztése, a Föld erőforrásainak végelessége, vízgazdálkodás és elszívatosodás stb.), társadalmilag, gazdaságilag, politikailag vezetni (energiakérdések, világhatalmi játszmák, háborúk és gazdasági-politikai tömbök stb.) és nem utolsósorban az evangéliummal elérni (vallások terjedése, vallási alapú konfliktusok, keresztényüldözés stb.). Mindeközben az ember feltalálta az atombombát, az úrutazást. Ma már több ezer

„Ismét egy nagy civilizációs ugrásban vagyunk, amelyben az »nyer«, aki gyorsabban tanul, ismer fel és ért meg történéseket.”

nyelven kommunikálhatunk, fejlett technológiával tudjuk gyógyítani magunkat, és közben gyökerestül felforgattuk a környezetünket is. Éppen emiatt sok tudós úgy gondolja, hogy egy, a korábbiaktól jól elkülöníthető földtörténeti korszak vette kezdetét. Ezt nevezik ma már egy új fogalommal a Föld antropocén korszakának. Az elnevezést a Nobel-díjas légkörkémikus, Paul Crutzen terjesztette el a köztudatban az 1980-as évek óta.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül Isten eredeti akaratát, ahogy az embert elhelyezte az Éden kertjében a földön, hogy művelje és őrizzze (1Móz 2,15). Meggyőződésem, hogy ez a küldetés nem csupán az Éden kertjére vonatkozott, és ennek a felelősséget fel kell ismernünk és hordoznunk kell ma is.

Mindezek mellett a globális, a külső környezetünket meghatározó, de a mindennapi életünkre ezer ponton ható változások mellett látnunk kell egy másik folyamatot is.

Informatika, internet, digitalizáció, virtuális valóság és mesterséges intelligencia

Amikor feltalálták az írást, vagy amikor feltalálták a könyvnyomtatást, ezzel egy addig elképzelhetetlen civilizációs ugrást tett előre az emberiség. Más lett az oktatás, a kultúra, a gazdaság, a hadászat, a vallás... szinte minden. Szakmák, épületek, eszközök fölöslegessé váltak, és új szükségek jelentek. Az ember világa más lett.

Ma is zajlik egy hasonló folyamat, csak az a különbség, hogy gyorsabb ütemben.

Az alcímben felsoroltak miatt teljesen átalakul az oktatás, a kultúra, a gazdaság, a hadászat, a vallás(!?)... Minden. Nem valamiféle apokaliptikus végóraképen kell színezgetnünk mindezt, hanem fel kell ismernünk: nem kissé, hanem gyökeresen változik meg a világ körülöttünk. Ismét egy nagy civilizációs ugrásban vagyunk, amelyben az „nyer”, aki gyorsabban tanul, ismer fel és ért meg történéseket. Az ősi kísértések-lehetőségek is új köntösben mutatkoznak: gazdagság, erkölcsstelenség és hatalom.

Közösségi életünkben is szembe kell néznünk ezekkel a kihívásokkal és egyben lehetőségekkel. Tudatosí-

tanunk kell a változás faktorait, irányait, és meg kell határoznunk, hogy mikben, hogyan tudjuk mindezeket a közösségi életünk javára és annak szolgálói, valamint missziói munkánk elősegítésére használni. Nem kell szégyellnünk nekünk, idősebbeknek segítséget kérnünk a fiatalabbaktól, hogy jobban értsük a különféle folyamatokat/eszközöket, és gyorsabban alkalmazhassuk azokat. Ugyanakkor szükség van az érett hívők higgadtságára is, hogy kellő mértéktartással és bölcs mérlegeléssel tudjuk mindezeket értékelni és használni.

Globális világ, egyre zavarosabb világ

Miközben az információtechnológia fejlődése miatt az egész világról naprakész információink lehetnek, ugyanakkor egyre több zavart, működési képtelenséget látunk. Nehéz kihámozni a sok-sok információból a valóságokat, a lényegeseket, de általános közérzésünk az, hogy egyre zavarosabb a világ. A technikai fejlődésünknek, kényelmesebbé váló világunknak sötét oldala is van: az önzés, a közöny és a működő közösségek gyengülése (házasság, család, lakóközösség, gyülekezet, hazafiság stb.).

Készek és képesek vagyunk-e az általános zavarodottság érzete közben a családi és a közösségi életünk-

„Ezek a fenti folyamatok nem csupán negatívak, hanem sok jó lehetőséget is rejtenek magukban.”

ben a békesség, a nyugalom, a kiszámíthatóság és a lényeglátás „szigeteivé” válni? Hogyan tudjuk bemutatni az Úr Jézus szavait a gyakorlatban: „Békességet hagyok nektek: az én békességemet adom nektek; de nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalanodjatok a ti szívetek, ne is csüggedjen.” (Jn 14,27)

Ilyen „fekete” a világ? Miért sorolom ezeket a negatív tendenciákat egymás után? Mit tehetünk mindezt látva?

II. NÉHÁNY KONKLÚZIÓ A VÁLTOZÁSOK ÉRTÉKELÉSE UTÁN

1. Ezek a fenti folyamatok nem csupán negatívak, hanem sok jó lehetőséget is rejtenek magukban. Ugyanakkor akár a negatív, akár a pozitív oldalukat nézzük, a változások előtt nem „dughatjuk homokba” a fejünket, hanem meg kell küzdenünk a jelen és a jövő kihívásaival.
2. Fel kell ismernünk: egy-egy kisközösség gondjai nem csupán a helyiek bajai, hanem egy szélesebb és összetett folyamat velejárói. Magyarul: például a nagyvárosi gyülekezetek istentiszteleti szokásainak változása mögött ott van a fent vázolt sokféle változás is, nem csupán az, hogy jó vagy rossz hívők a testvérek...
3. Építenünk kell az ilyen mértékben változó társadalomban egy örökkévaló világra készülő társadalmat. Azaz egy minden korban benne élő, de abba bele nem ragadó közösséget, mely képes ön- és társadalomkritikára, az örökkévalóság szempontjából egészséges kezdeményezésekre, józanságra az egyre eszeveszettebb világ forgatagában.
4. Világunk és kultúránk vizsgálatakor – főként, ha a változások sokasága és gyorsasága taszít bennünket – könnyen a külsőségek értékelésébe, felületes ítéletésébe csúszunk bele. Hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy egy-egy kulturális szokás vagy forma gyakorlása sokféle szándékból, lelkületből fakadhat, melyeket sokszor egyáltalán nem vizsgálunk. Éppen ezért a mögöttes szándék, motiváció feltárására, a romboló meggyőződések leleplezésére és az Isten szerinti egészséges motivációk erősítésére van szükség.
5. A világ mindenkori kulturális tereit átszövi három fonál: isteni, emberi, ördögi. Nekünk adatott a feladat, hogy megismerjük, megértsük, megvizsgáljuk,

megszűrjük és megéljük ezeket. Bölcsen kell élnünk az isteni tartalmakkal, hogy ne jelentőségtelenedjenek el. Meg kell tartanunk az emberi, a Teremtő belénk oltott céljaiból fakadó kincsek helyét és fontosságának határait. Őrizkednünk kell az ördögi elemektől, melyek megtévesztőek és talmiak.

S mivel legtöbbször keveredve jelennek meg ezek a kulturális elemekben, meg kell találnunk a jóra, az igazságra vezető utat, folyamatokat.

III. NÉHÁNY JAVASLAT AZ ISTEN SZERINTI JÖVŐ ÉPÍTÉSE ÉRDEKÉBEN

Ha a kultúránk és világunk vizsgálata utáni előremutató javaslatokat, célokat akarnám megfogalmazni, nem tudok jobb felsorolást a Michael W. Goheen által megfogalmazottaknál (Keresztyén misszió ma [Budapest: Kálvin, 2019]). Elemezzük az ő tételeit és a hozzájuk fűzött magyarázó, értelmező gondolataimat.

Milyen hívő emberekre, családokra és közösségekre van és lesz szüksége ennek a világnak? Mit várhat el Isten tőlünk? Olyanokra van szükség, akik...

1. Önzetlen szeretettel fordulnak az önző világhoz

Az ember talán leggonoszabb motivációja az önzés. A fent felsorolt változások felerősítik ezt korunkban, és új tereket, lehetőségeket adnak ehhez az életszemlélethez. Messze világító lámpások azok a hívők és közösségek, ahol szembe tudnak menni az önzéssel, és a viszonzás nélküli segítséget, a készséges adást, az őszinte befogadó szeretetet gyakorolják. Mindez nem könnyű, mert kevesek az adók, és sokan vannak, akik kapni szeretnének... Emlékezzünk az Úr Jézus Pál által megörökített szavaira: „Nagyobb boldogság adni, mint kapni.” (ApCsel 20,35)

2. Bölcsék a mindent meghatározó ismeret és információtechnológia korában

A Szentlélek gyümölcsének utolsó „gerezdje” a mértékletesség vagy más szóval önuralom. Erre az ajándékra, a Szentlélek segítségére van szükségünk, hogy válogatni, szelektálni, nemet mondani, kikapcsolni tudjunk. Egy „égig érő szénakazalban” kell megtalálnunk a „tűt”, azaz az információk hegyéből a fontos és lényeges göröngyöket. Segítenünk kell minden generációnak a neki megfelelő módon, hogy eligazodjon az infotechnológia gyorsan bővülő és változó világában.

„A jog nem végső érv. Van felette való. Ilyen a szeretet, a bölcsesség, az áldozatkészség.”

3. Törődnek környezetükkel a környezetpusztítás világában

Amikor erről a területről gondolkodunk, szét kell tudnunk választani az ökológiailag érzékeny, bölcs gondolkodást az etikai liberális gondolkodástól, mert a társadalomban gyakran együtt jelenik meg e kettő. Néhány építő felvetés:

- gyümölcsfákat az imaházak kertjébe (ha van kert)
- kevesebb műanyag szemetet a szeretetvendégségeinkhez kapcsolódva (eldobható műanyag poharak, tányérok stb.)
- energiatakarékosabb épületeket...
- általában környezettudatosabb gondolkodást!

4. Alázatosak az öntelt, elpuhult és magával foglalkozó világban

Az önzés következménye a magunk körül való forgás. A mindennapok közepette tapasztaljuk ezt a megterhelő életszemléletet. A reklámok, a média és a gazdaság kiszolgálja a közgondolkodást, és produkálja az ennek megfelelő termékeket, gyakorlatokat, helyszíneket, eseményeket, fórumokat. Van-e az alázatnak fóruma, értéke és vonzása a számunkra? A bibliai és ősi értékek, mint például az alázat, az előzékenység, a másakra való minőségi figyelem, a szenvedés vállalásának készsége a jó cél érdekében miképpen kerül elő a nevelés és a mindennapi élet során? Prédikálunk-e ezekről, bemutatjuk-e ezeket közösségeinkben? „...tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok és alázatos...” (Mt 11,29)

5. Türelmesek az azonnali örömhajszolás világában

Nagyszüleim ha almát akartak enni, ültették, majd gondozták az almafákat, és meg kellett várniuk a gyümölcsstermés időszakát. Ma ha almát akarok enni, elmegyek a piacra vagy az élelmiszer-áruházba, és megveszem. Most. Fél óra alatt... Elszoktunk a várakozástól, ezért tanulnunk, gyakorolnunk kell magunkat a türelemben, a kitartásban, a várni tudásban. „Legyetek tehát türelemmel, testvéreim, az Úr eljövete-

léig. Íme, a földművelő várja a föld drága gyümölcsét, és türelmesen várja, amíg az korai és késői esőt kap. Legyetek tehát ti is türelemmel, és erősítsétek meg a szíveteket, mert az Úr eljövetele közel van.” (Jak 5,7–8)

6. Irgalmasok az erőszak és tragédia túladagolásától fásult világban

Tud-e más lenni az egyház a fásult világban? Képes-e figyelmes segítségre a lakókörnyezetében az intézményes szolgáltatási rendszeren túl? Meg tudjuk-e találni a megfelelő belépési pontokat az irgalmasság és a fel-emelő szeretet gyakorlásához? Egyáltalán akarunk és tudunk-e a magunk dolgain túl a településünk gondjaival foglalkozni? Felelősek vagyunk-e ezekért? Jézus jut eszembe a kereszten. Annyi kínt él meg, annyi erőszakosságot szenved el. Eközben mégis van figyelme a mellette szenvedőre, a tudatlan gonoszakra és anyja további földi sorsára...

7. Örülnek a gyönyört eszeveszetten és élvhahász módon kereső világban

Gyülekezeteinkben nagyobb elfogadottsága van a sírásnak, mint a nevetésnek. Igaz-e ez az állítás? Ha igaz, jó-e ez? A legszentebb érzelmek (istenélmény átélései, a bűnbánat fájdalma, a bűnbocsánat és üdvösség öröme, a szolgálat áldásának élménye) mellett helye van-e közösségeinkben a humornak, a játék örömeinek, a teremtettség élményének, a sportolás katartikusságának? Jól tudjuk-e képviselni a tiszta öröm sokkal jobb voltát? Miközben világunk egyre inkább a testiség, a nyílt szexualitás foglya és belülről mérgezettje lesz, ki tudja-e lúgozni belőlünk a Szentlélek a gonosz hatását úgy, hogy megmaradjon az, ami jót belénk alkotott az Isten? Azaz az aszketizmus és a hedonizmus helyett a „krisztianizmus” tegye mássá táguló környezetünket általunk!

8. Hálások a jogok világában

„Nekem jár” – mondja a gyermek, akinek lassan a sok jogától eszébe sem jut a kötelessége az iskolában. „Nekem jár” – mondja a munkavállaló, és nem nézi a cég érdekét, hanem a saját érdeke szerint megy a munkaügyi bíróságra. „Nekem jár” – mondja a tulajdonos – a vezető – a képviselő, és kizsákmányolva megszerzi a legtöbbet, amit csak kisajtolhat.

A jog nem végső érv. Van felette való. Ilyen a szeretet, a bölcsesség, az áldozatkészség. Ezek jellemzik Istent,

**„Charles Wesley-nek volt egy prédikációja három fő ponttal:
Keress annyit, amennyit csak tudsz! Tegyé félre annyit,
amennyit csak tudsz! Adakozz annyit, amennyit csak
tudsz! Mit szólsz ezekhez? Melyik okoz gondot neked?”**

aki nem csupán jogszerűen (igazságosan), hanem kegyelmesen és önzetlenül cselekszik.

Miképpen tudunk a magunk igazából, mások vélt/valós igazságkereséséből kitörni és tényleg jól cselekedni? Legyé hálás! Mindenért! Akkor is, ha... Amennyiben ezt éljük meg, nem mindenkinél többet szerzünk, hanem többé leszünk. Lásd a hegyi beszéd üzeneteit! „Ha valaki pereskedni akar veled, és el akarja venni az alsóruhádát, engedd át neki a felsőt is! Ha pedig valaki egymérföldnyi útra kényszerít, menj el vele kettőre! Aki kér tőled, annak adj, és ne fordulj el a kölcsönt kérőtől!” (Mt 5,40–42)

9. Percről percre Isten jelenlétében élnek a sze-

kuláris világ közepette

Isten árucikké vált. Pontosabban az „istenkék”. Az ember kialakította magának azt a világot, amikor nem az ő élete átjárható az Isten által, hanem ő akarja bálványként „istent” élete maga kívánta részeiben elhelyezni. Az „áldó isten”, a „megnyugtató isten”, a „szórakoztató isten”, az „aranyos isten”, a „mindent igazoló isten” kelendő árucikk. A hívők ezzel szemben életük egészét készek átadni Istennek, számolnak Isten jelenlétével, és a vele való élő közösségből merítenek erőt. „Szüntelenül imádkoztatok...”

10. Nagylelkűek a fogyasztói társadalomban

A könnyed adás könnyen megy és marad el. A nagylelkű adás sokba kerül, néha fájdalmas, nem belőlünk, hanem a szükségben levő helyzetéből és Istenhez való igazodásból történik. A nagylelkűséghez tartozik megfontolás, bölcsesség, ön- és emberismeret is. A nagylelkűen szolgáló/adó megcélzott eredménye nem függőség, hanem szabadság és előrejutás. Nem következik a szolgálatából önteltség, hanem sokszor inkább belső küzdelmet áll ki az így élő ember. Mégis só és világosságként hat, mert a más milyensége szemet-szívet gyönyörködtető és sokakat Isten felé mozgathat. Ahogy Pál apostol írja: „Mert ennek a szolgálatnak az ellátása

nemcsak a szentek szükségét elégíti ki, hanem sokakat hálaadásra is indít az Isten után.” (2Kor 9,12)

11. Az „elég” egyszerűségét hirdetik a feleslegget halmozó világban

Tudod, hogy mire nincs szükséged? Nemet tudsz-e mondani a csábító szerzés sodrásában? Tudsz-e „hátralépni egyet” és józanul értékelni a benned felébresztett vágyat valami után: Tényleg szükségem van erre neked, szeretteimnek? Milyen szempontok alapján döntesz, amikor vásárolsz, beszerez, újra cseréled a régit?

Charles Wesley-nek volt egy prédikációja három fő ponttal: Keress annyit, amennyit csak tudsz! Tegyé félre annyit, amennyit csak tudsz! Adakozz annyit, amennyit csak tudsz! Mit szólsz ezekhez? Melyik okoz gondot neked?

Isten akaratát keresve gondolkoznunk kell azon is, hogy miként tudunk segíteni a fogyasztói társadalom csapdáiba szorult embertársainknak (mániások, depressziósok, kényszeres vásárlók, szenvedélybetegek stb.) a krízishelyzetek intézményesített kezelésén túl. Milyen konkrét nevelési, szokásváltoztatási mechanizmusaink vannak? Ezek működnek-e a hívő családok neveléseiben, gyülekezeti tanításunk során?

12. Megbocsátanak a vetélkedés, erőszak, harag és bosszú világában

Isten országa más. Másnak kell lennie, mint amilyen a bűn és a Gonosz által uralt, illetve befolyásolt világ. A nehéz számunkra az, hogy hat ránk mind a kettő. Éppen ezért szükségünk van „fegyverekre”, melyek leépítik az ördög mesterkedéseit, és építik az Isten országát. Az egyik ilyen „fegyver” a megbocsátás. Persze az kérdés, hogy milyen széles körben, milyen mélyen és visszavonhatatlanul tud-e jellemezni bennünket ez a Krisztustól tanulható érték. Munkahelyi történések, nemzeti választások, gyülekezeti döntések, familiáris kapcsolatok, társkeresési történések, gazdálkodási helyzetek stb. kapcsán a Diabolosz akaratata vagy az előzékenység, a türelem, a kérés nélkül is megbocsátok lelkülete lesz-e a meghatározó a hívők részéről? Tudunk-e mások lenni, mást képviselni? „Atyám, bocsáss meg nekik, nem tudják, mit cselekszenek...”

13. Istent dicsőítik az önimádat világában

Krisztus jó. Krisztus szép. Krisztus szent. Krisztus ha-

„Isten kegyelméből, a Szentlélek ereje által váljunk ilyenekké, és ösztönözzünk másokat is e célokhoz igazodásra! Ha így teszünk, akkor világunk és kultúránk – amennyire rajtunk áll – egyre inkább Isten szerintivé válik!”

talmas. Krisztus lenyűgöző. Krisztus meghallgatásra méltó. Krisztus átlát a szitán. Krisztus baráti. Krisztus megragadó. Krisztus csendes. Krisztus kiismerhetetlen. Krisztus mély. Krisztus „kibírja”... Folytatod? Mit gondolsz, érzel, hiszel órára? Az ember hol nagyra tartja magát, hol összeroskad kicsinyhitűen, hol a végtelenségig csak magával foglalkozik. Jellemző-e ránk, hívő emberekre, hogy mi ezzel szemben krisztianosok vagyunk? Azaz Isten dicsőítése, Krisztus követése a Szentlélek által a megfogható és maradandó tapasztalat velünk kapcsolatban. Ő marad-e meg rólkunk az embertársainkban, vagy magunknak állítunk kisebb-nagyobb emlékoszlopokat? Minden korok embere szerette magát. Mást kevésbé, Istent meg csak néhányan. Ezek között vagyunk-e?

14. Szavaikkal építők egy pusztító szavakat szerető világban

Időnként vicces műsorokban látom: a trágárságot nevetik, megtapsolják. Miért? Mi jó van abban? Egy külsős kommunikációs „zseni” próbált taníttatni: Amilyen erősen, keményen szóltak, legalább olyan keményen kell az egyház nevében visszaszólni. Ez a média világának a „csatazaja”.

Hát nekem nem tetszik. Nem tetszenek a bántó, erőszakos, trágár, rideg, a másikat lesöprő szavak, gondolkodásmód. A Bibliából azt tanulom: „a tiszteletadásban egymást megelőzőek legyetek...” Építő szavakat (persze mögöttesen építő szándékot is!) a házasságba, a gyermeknevelésbe, a családok között, a gyülekezetbe, az egyházba, a társadalomba! Csorduljon belőlünk a jó,

a tiszta, a hála, az öröm, az áldás, a béke, a jóindulat, a rosszat jóvá látás akarata és a megbocsátás támogató szavai! Ezek tetszenek. Nem csak nekem!

15. Elkötelezettséget tanúsítanak a közöny világában

Az egyik budapesti rabbi mesélte egy előadásában: „Egy Izraelben tartott nagy zsidó összejövetelel egy világszerte ismert rabbi feltette a kérdést: Mi fenyegeti leginkább a világ zsidóságát? Az antiszemitizmus? Nem, az szinte mindig volt, és mégis itt vagyunk. Az új nemzedékek elvilágiasodása? Nem, mert ezzel ellenkező folyamatokat is látunk. A közömbösség. A vallási, az embertársi, a társadalmi közömbösség.”

Talán ez a legszélesebben átélhető negatív hatás. Persze ez pszichés védekezés is egyben a bennünket bekebelezni akaró erőkkkel szemben. De nekünk, hívő embereknek túl kell ezen látnunk. Fel kell ismernünk: csak elkötelezettséggel érhetők el igazán fontos célok. Az elkötelezett emberek tudnak jelentős hatást gyakorolni. Az elkötelezettség minden ellenkező érveléssel szemben ma is lenyűgöző és követésre hívó. Mi hívők, baptisták, mennyire vagyunk elkötelezettek? Miben látható mind-az? „Szánjátok oda a ti testeteket...” (Róm 12,1-2)

Szeretnénk a ma és a jövő világában ilyen célok, értékek szerint élő emberek közelében, közösségében lenni? Isten kegyelméből, a Szentlélek ereje által váljunk ilyenekké, és ösztönözzünk másokat is e célokhoz igazodásra! Ha így teszünk, akkor világunk és kultúránk – amennyire rajtunk áll – egyre inkább Isten szerintivé válik!

